

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1314)

94. posiedzenie
Komisji Spraw Zagranicznych
w dniu 5 stycznia 2010 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy ustanawiającej Międzynarodową Organizację Rozwoju Rybołówstwa w Europie Wschodniej i Środkowej (EUROFISH), sporządzonej w Kopenhadze w dniu 23 maja 2000 r. (druk senacki nr 738, druki sejmowe nr 2388 i 2550).

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 15)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Leon Kieres)

Przewodniczący Leon Kieres:

Otwieram kolejne, to jest dziewięćdziesiąte czwarte posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych.

Bardzo serdecznie witam pana Andrzeja Misztala, zastępcę dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Jest pan dyrektorem? A z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi witam znanego nam, wielokrotnie występującego w Senacie pana ministra, sekretarza stanu Kazimierza Plockego oraz panią Lidię Kacalską-Bieńkowską, naczelnika Wydziału Rynku Rybnego. Bardzo dziękuję państwu za obecność. Oczywiście witam też pana Michała Gila, legislatora z Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu.

Wkroczył w tej chwili pan senator Paweł Klimowicz. Wstępnie zgłosił on zainteresowanie sprawozdaniem projektu ustawy, która będzie zaraz rozpatrywana.

W porządku obrad tego posiedzenia – bo przypominam państwu, że za pół godziny mamy kolejne posiedzenie komisji – znajduje się jeden punkt: rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy ustanawiającej Międzynarodową Organizację Rozwoju Rybołówstwa w Europie Wschodniej i Środkowej (EUROFISH), sporządzonej w Kopenhadze w dniu 23 maja 2000 r.

Które ministerstwo pierwsze? MSZ.

Bardzo proszę, pan Andrzej Misztal.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Andrzej Misztal:**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Nie chciałbym się ograniczać jedynie do kwestii proceduralnych związanych z wyborem trybu, przedstawię również najważniejsze założenia.

(Przewodniczący Leon Kieres: Bardzo byśmy byli zobowiązani, a zwłaszcza pan Paweł Klimowicz, który będzie uważnie słuchał i notował.)

A, jak rozumiem, pan minister Plocke będzie potem gotów uzupełnić to o bardziej szczegółowe dane.

(Przewodniczący Leon Kieres: Bardzo prosimy. Tak, oczywiście.)

Polska podpisała Umowę ustanawiającą Międzynarodową Organizację Rozwoju Rybołówstwa w Europie Wschodniej i Środkowej, Eurofish, 12 stycznia 2009 r., a więc prawie rok temu.

Do głównych celów umowy należy zaliczyć: wspieranie międzynarodowego rynku informacyjnego i doradztwa technicznego w dziedzinie rybołówstwa; udzielanie krajom Europy Wschodniej i Środkowej pomocy w rozwoju przemysłu rybnego i zwiększeniu zdolności inwestycyjnych, przede wszystkim sektora prywatnego; świadczenie pomocy przy sporządzaniu projektów, studiów wykonalności i biznesplanów; przyczynianie się do wzrostu jakości rybołówstwa i jego modernizacji, do zrównoważenia dostaw na rynkach w regionie oraz do ustabilizowania układu cen; promowanie wysokiej jakości produktów rybnych o dużej wartości dodanej; wydawanie publikacji dla branży rybnej oraz rozwijanie programu szkoleń i projektów we współpracy z poszczególnymi rządami i sponsorami.

Organizacja Eurofish jest niezależną organizacją międzynarodową utworzoną w 2002 r., która kontynuuje działalność projektu, powstałego w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa, FAO, nazwanego Eastfish. Projekt ten powstał w 1996 r. i był finansowany przez duńskie Ministerstwo Wyżywienia, Rolnictwa i Rybołówstwa. Polska była krajem partnerskim projektu od 1999 r. Obecnie Eurofish wchodzi w skład sieci Fish Info Network, która jest koordynowana przez organizację FAO. Do tej pory współpraca Polski z Eurofish ograniczała się do roli obserwatora. W następstwie związania się przedmiotową umową zaistnieje możliwość pełnego udziału strony polskiej w działaniach prowadzonych przez organizację Eurofish. Ratyfikacja będzie korzystna dla Polski, przyczyni się bowiem do wzrostu tempa rozwoju rybołówstwa w Polsce, a także korzystnie wpłynie na rozwój dotychczasowej współpracy w tej dziedzinie oraz pozwoli odnieść korzyści związane z uczestnictwem w organizacji, to jest w prowadzonych przez nią projektach, badaniach, seminariach i szkoleniach, no i oczywiście w podejmowaniu decyzji.

Rząd przedkłada ustawę, którą przyjął Sejm i którą teraz będzie rozpatrywał Senat, w przekonaniu, że umowa niesie ze sobą również pozytywne skutki: społeczne, to jest promowanie wiedzy z zakresu rybołówstwa wśród osób z branży rybnej; gospodarcze, polegające na zrównoważeniu dostaw na rynkach i ustabilizowaniu cen; finansowe, Eurofish jest bowiem organizacją finansowaną w znacznej mierze ze składek jej państw członkowskich, a beneficjentami są osoby, które prowadzą działalność w branży. Wysokość składki jest uzależniona od wielu czynników, ale prognozuje się, że na przyszły rok składka wyniesie 34 tysiące 400 euro.

Teraz przechodzę do trybu. Krótkie omówienie uzasadnienia. Art. 14 ust. 1 umowy przewiduje trzy sposoby związania się przez państwa europejskie jej postanowieniami. Pierwszy jest to tak zwany tryb *definitive signature*, polegający na podpisaniu umowy na szczeblu ministerialnym, które to podpisanie ma skutek związania się ostatecznego. Drugi tryb jest to podpisanie umowy z zastrzeżeniem ratyfikacji, a następnie przeprowadzenie wewnętrznych procedur i złożenie dokumentu ratyfikacyjnego. I trzeci tryb, to jest złożenie dokumentu przystąpienia. Polska stosuje drugi tryb, czyli umowa została podpisana na szczeblu ministerialnym prawie rok temu, tak jak wspominałem. Ponieważ umowa spełnia przesłanki wymienione w art. 89 ust. 1, w szczególności w pktcie 3, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, to jest chodzi o członkostwo w organizacji międzynarodowej, zatem tryb, który wybrał rząd, polega na upoważnieniu do ratyfikacji wyrażonym w ustawie.

Szanowni Państwo, biorąc to pod uwagę, wnoszę o pozytywne zarekomendowanie ustawy przez Wysoką Komisję.

Przewodniczący Leon Kieres:

Bardzo dziękuję panu dyrektorowi.

Bardzo proszę pana ministra Plockego o przedstawienie zawartości merytorycznej ustawy.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kazimierz Plocke:**

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Tak jak pan przewodniczący powiedział, rzeczywiście chciałbym uzasadnić w sposób merytoryczny uczestnictwo Polski w organizacji międzynarodowej Eurofish, organizacji, do której aspirujemy i w której chcemy być, dlatego że chcemy osiągnąć dwa podstawowe cele.

Po pierwsze, jest to wymiana doświadczeń, jeżeli chodzi o funkcjonowanie całego sektora rybnego w zakresie połowów bałtyckich i dalekomorskich, akwakultury i przetwórstwa ryb.

Po drugie – chcemy osiągnąć kolejny cel – jest to realizacja programów, na które Polska będzie miała bezpośredni wpływ, będąc w tej organizacji. Te programy będą odnosić się do następujących kwestii.

Przede wszystkim certyfikacja produktów rybnych wysoko przetworzonych. Przypomnę, że na tym odcinku nasze przetwórstwo ryb ma ogromne osiągnięcia; jest to najbardziej dynamicznie rozwijająca się branża gospodarki narodowej. Przypomnę też, że jest to siedemnaście tysięcy zatrudnionych i 0,4% produktu krajowego brutto, co przekłada się na kwotę ponad 5 miliardów zł – to jest skala udziału tego sektora w tworzeniu PKB.

Równie istotne jest to, że chcemy zwiększyć wśród naszych rodaków spożycie ryb. Obecnie to spożycie mamy na poziomie 12 kg na jednego mieszkańca. To jest niskie spożycie w porównaniu do 22 kg w pozostałych krajach Unii Europejskiej. A więc mamy tutaj ogromny dystans do nadrobienia i chcemy to nadrobić. Dlatego będziemy proponować rozwiązania, żeby w tym względzie również osiągnąć sukces.

Poza tym będziemy chcieli korzystać z doświadczeń innych krajów, które tworzą tę organizację. Przypomnę, że na dzisiaj jest to dwanaście państw, w tym osiem państw Unii Europejskiej. Interesuje nas bardzo Norwegia, plus oczywiście kraje unijne. Ale Norwegia ma duże doświadczenie w zakresie przetwórstwa ryb i z tych doświadczeń w ramach organizacji Eurofish chcemy skorzystać. Wydaje się, że podstawowa zasada, która nam towarzyszy, to przede wszystkim dążenie do asymilacji z lepszymi, korzystanie z ich doświadczeń, a nie izolowanie się. Dlatego też wydaje nam się, że udział w tej organizacji jest ze wszech miar uzasadniony. Mam również nadzieję, że będziemy mogli podzielić się naszymi doświadczeniami z partnerami.

Jeśli chodzi o kwestie dotyczące składki, to jest ona na poziomie 34 tysięcy 400 euro. A organizacja Eurofish jest przyporządkowana FAO, czyli organizacji, która też jest nam bliska, stąd też relacje merytoryczne mamy już od kilku lat. Chcielibyśmy je uwieńczyć przyjęciem i ratyfikowaniem umowy, po to żeby w sposób pełnoprawny uczestniczyć w organizacji Eurofish. Mamy też zagwarantowane, że po ratyfikacji będziemy mieli swojego przedstawiciela w komisji zarządzającej, a więc tej mającej bez-

pośredni wpływ na kształtowanie programów rozwojowych organizacji, jak również całej polityki związanej ze wszystkimi tymi celami, o których przed chwilą wspomniałem.

Wydaje mi się, że to tyle, jeśli chodzi o podstawowe kwestie.

Mamy nadzieję, że Wysoki Senat podzieli pogląd, który został wyrażony przez komisję rolnictwa. Dlatego też, Panie Przewodniczący, wnoszę do Wysokiej Komisji o przyjęcie projektu ustawy w brzmieniu zaproponowanym w dokumencie senackim. Dziękuję.

Przewodniczący Leon Kieres:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę o pytania.

Ja jedno chciałem zadać, o wysokość składki, ale już pan na nie odpowiedział. 34 tysiące euro? Rocznie, oczywiście?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kazimierz Plocke:**

Rocznie.

Przewodniczący Leon Kieres:

Siedziba organizacji w Kopenhadze, tam gdzie umowa została podpisana.

Słucham?

Pan profesor Marek Rocki.

Senator Marek Rocki:

Standardowe pytanie w takich przypadkach: dlaczego tak długo to trwało, od 2000 r.?

(Głos z sali: Od 1999 r.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Leon Kieres:

Ale bardzo byśmy prosili pana ministra o odpowiedź.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kazimierz Plocke:**

Dziękuję bardzo.

Rzeczywiście rozpoczęto w roku 2000, chciałbym jednak zwrócić uwagę, że w roku 2001 były wybory i potem aktywność Polski zmierzająca do tego, żeby do tej organizacji przystąpić, osłabła. Ale w latach 2008–2009 przystąpiliśmy do porządkowania tych spraw i dzięki temu dochodzimy dzisiaj do ostatecznego punktu.

Przewodniczący Leon Kieres:

Dobrze.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Maciej Grubski:

Panie Ministrze, jak, że tak powiem, technologia wchodzi do branży, to trzeba ją brać, to nie ma co dyskutować. Ale pan powiedział bardzo ważną rzecz: siedemnaście tysięcy osób jest zatrudnionych w przetwórstwie. Czy to jest zmodyfikowana wersja przetwórci sprzed 1989 r., czy też są to nowi ludzie, nowa jakość, nowe obiekty? Czy dzisiaj to jest kompletnie inny świat, czy też to zostało wykupione i zmodernizowane? Jak to wygląda?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kazimierz Plocke:**

To jest rzeczywiście, tak jak powiedziałem, najbardziej dynamicznie rozwijająca się branża. To jest ponad dwieście trzydzieści zakładów, które sobie świetnie radzą na rynkach europejskich. Mamy znakomite wyroby. Przypomnę, że to dotyczy ryb wędzonych, dotyczy marynat, dotyczy filetów, dotyczy ryb świeżych. Rzeczywiście osiągnęliśmy już w tym względzie standardy światowe, wielokrotnie przewyższając technologiami inne kraje Unii Europejskiej. A więc chwała naszemu przetwórstwu, które w ciągu ostatnich lat, a zwłaszcza po wejściu Polski do Unii Europejskiej, wykorzystało środki unijne w sposób perfekcyjny, chyba na poziomie 150% w stosunku do tego, co było do dyspozycji. To jest kilkaset milionów zł, które zostały zainwestowane w nowoczesne technologie, w nowe techniki. Dlatego chcemy iść za ciosem, żeby pracowników, którzy pracują w branży, jeszcze bardziej doszkolić, żeby dać im szersze perspektywy rozwojowe i rzeczywiście umożliwić im konkurowanie na rynku europejskim. To jest cel, i dzięki tej organizacji ten cel osiągniemy. Dziękuję.

Przewodniczący Leon Kieres:

Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze, moje pytanie dotyczy relacji między tą ustawą, a właściwie między Międzynarodową Organizacją Rozwoju Rybołówstwa w Europie Wschodniej i Środkowej a polityką rozwoju rybołówstwa Unii Europejskiej. Chyba to pan referował u nas projekt ustawy w sprawie rozwoju – nie pamiętam dokładnego tytułu – rybołówstwa ze środków Unii Europejskiej, z funduszu rozwoju rybołówstwa. Ja nawet, notabene, powoli już zaczynam wyklądać moim studentom tę problematykę.

W związku z tym, że zarówno w tamtej ustawie, jak i w ustawie dotyczącej z kolei rozwoju obszarów wiejskich, finansowanych z funduszu rozwoju obszarów wiejskich Unii Europejskiej, w obydwu ustawach... W ustawie dotyczącej rozwoju obszarów wiejskich jest zapisana tak zwana grupa wspierająca, która ma charakter stowarzyszenia, a w ustawie o rozwoju rybołówstwa – stowarzyszenie. Mówi się tam, że członkami mogą być osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki samorządu terytorialnego, z wyjątkiem samorządu województwa.

Chodzi mi o tę relację: z jednej strony mamy ustawę o wspieraniu rozwoju rybołówstwa ze środków funduszu rozwoju rybołówstwa, a z drugiej strony – umowę ustanawiającą międzynarodową organizację rozwoju rybołówstwa. Ja znam dystynkcje, granice, między tymi dwoma regulacjami prawnymi. Czy pan widzi jakieś zbieżności w tych regulacjach prawnych?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kazimierz Plocke:**

Panie Przewodniczący, otóż, jeżeli chodzi o ministerstwo rolnictwa, to my realizujemy dwa programy operacyjne. Jeden jest związany z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich. Tam rzeczywiście, w tak zwanej osi czwartej, występują lokalne grupy działania...

(Przewodniczący Leon Kieres: Dokładnie.)

...w których uczestniczą także przedstawiciele samorządów i innych organizacji pozarządowych, tworząc określony klimat, z wykorzystaniem...

(Przewodniczący Leon Kieres: Tak, tak.)

...środków finansowych na zaktywizowanie społeczności lokalnych i realizację określonych celów, tych najbardziej prostych, całkiem na dole, na przykład w sołectwie czy nawet w konkretnej miejscowości. A więc to jest bardzo ważny program i on jest realizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. Pieniądze, które na ten cel są zgromadzone, to jest ponad 17, 2 miliarda euro.

Z kolei na program operacyjny dotyczący rybołówstwa i przetwórstwa ryb w latach 2007–2013 mamy 978 milionów euro, w tym 30% to jest oczywiście udział krajowy. To jest dla całej branży, która liczy około trzydziestu tysięcy osób – w samym przetwórstwie jest siedemnaście tysięcy, pozostali to armatorzy rybacy pracujący na łowiskach bałtyckich i dalekomorskich, to także przedstawiciele organizacji pozarządowych związanych z rybactwem bądź rybołówstwem, plus oczywiście osoby zatrudnione w akwakulturze, czyli hodowli ryb słodkowodnych na terenie kraju. W programie operacyjnym, który jest teraz realizowany, są możliwości, w tak zwanej osi czwartej, zaktywizowania społeczności w ramach lokalnych grup rybackich. Chcemy więc zaproponować, żeby wszędzie tam, gdzie są możliwe do odtworzenia relacje z zakresu przetwórstwa ryb, rybactwa bądź akwakultury, społeczności, które kiedyś żyły z tej działalności, miały możliwość, dzięki wykorzystaniu pieniędzy unijnych, zorganizowania się od początku. Wspólna polityka rybacka, która będzie zmieniona w 2012 r., również daje zielone światło, daje możliwości, dzięki którym społeczności lokalne mogą się rozwijać, a ich mieszkańcy mogą uprawiać wspaniałe zawody związane z chowem, hodowlą ryb, rybołówstwem i przetwórstwem.

Chcę też zwrócić uwagę, że ten program jest największym programem w całej Unii Europejskiej, poza Hiszpanią. Unia Europejska patrzy na nasze pionierskie rozwiązania – bo to, co my zaproponowaliśmy w ramach osi czwartej Sektorowego Programu Operacyjnego „Ryby 2007–2013”, jest nowoczesnym podejściem do zagadnienia związanego z aktywizacją społeczności lokalnych i odtworzeniem albo kontynuowaniem, rozwijaniem, kształtowaniem i budowaniem relacji w zakresie aktywizacji gospodarczej w regionie, z ukierunkowaniem na rybołówstwo i przetwórstwo ryb. To jest projekt, który został zaproponowany jeszcze za czasów koalicji SLD – PSL w roku 2002. Teraz o tych programach się mówi, rzeczywiście przychodzi czas ich realizacji. Wydaje mi się, że jest to bardzo dobre podejście. Dlatego zależy nam na tym, żeby zdobyć jak największe doświadczenie, żeby Komisji Europejskiej i naszym partnerom w Unii pokazać, że w tym względzie mamy doskonałe rozwiązania. Bo to będzie skutkowało tym, że po 2014 r., jeśli ten program zostanie świetnie przeprowadzony, mamy szansę na uzyskanie jeszcze większych pieniędzy na wsparcie tych działań. Dziękuję.

Przewodniczący Leon Kieres:

Bardzo dziękuję.

Czy są jeszcze pytania? Nie ma.

Proszę państwa, poddaję pod głosowanie projekt uchwały w sprawie przyjęcia ustawy wyrażającej zgodę na ratyfikację Umowy ustanawiającej Międzynarodową Organizację Rozwoju Rybołówstwa w Europie Wschodniej i Środkowej (EUROFISH), sporządzonej w Kopenhadze w dniu 23 maja 2000 r. (6)

Kto z państwa jest za podjęciem takiej uchwały? Proszę podnieść rękę.

(Głos z sali: Jednogłośnie.)

Dziękuję bardzo.

Proponuję, żeby sprawozdawcą był pan senator Paweł Klimowicz.

Czy jest głos sprzeciwu? Nie ma.

Pan senator będzie nas reprezentował.

Jeszcze zapytam pana legislatora, czy są jakieś problemy.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Michał Gil:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Zebrani!

Biuro Legislacyjne nie ma uwag do ustawy.

Przewodniczący Leon Kieres:

Bardzo dziękuję.

I tym sakramentalnym stwierdzeniem zamykam posiedzenie komisji.

Dziękuję zaproszonym gościom za udział.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Bardzo dziękuję, Panie Ministrze. Będziemy popierać ustawę w czasie debaty plenarnej.

(Koniec posiedzenia o godzinie 17 minut 35)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851